

Nieuwsblad van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes. Uitgave van de Wijkvereniging "Van Stolkpark".

Grote Van Stolkpark Spelen: 27 juni Buurtfeest 2015!

Het is bijna zover! Het Van Stolkpark Buurtfeest! Op zaterdag 27 juni bent u van harte welkom om het wonen in deze prachtige wijk te vieren. En zoals altijd is dat een uit-

gelezen kans om gezellig bij te praten met uw burens en om nieuwe burens te leren kennen. We beginnen met de feestelijke

Vervolg op pagina 3

Speelplek op buurtfeest geopend!

Sinds enkele maanden is het Van Stolkpark verrijkt met een speelplek voor kinderen. Aan de kant van de Haringkade heeft de Gemeente Den Haag een natuurspeelplek gecreëerd. Op de speelplek kunnen kinderen uit de buurt voetballen, rennen, klimmen en bomentikkertje spelen. Er zijn zelfs ook al kinderen uit de buurt gezien die daar aan het tennissen, nerf schieten en hockeysen waren. Met de fantasie van een

kind zijn er talrijke speelmogelijkheden. Binnenkort zullen er door de gemeente nog enkele spelaanleidingen geplaatst worden, zoals een klimboom, een duikelrek en stap-paaltjes. Aan het begin van het buurtfeest, op zaterdag 27 juni om 13.30 uur*, wordt de speelplek officieel geopend door stads-deeldirecteur Mendy van Veen. Wees erbij! * Let op: de eerder op de flyer vermelde tijd is onjuist.

Foto Maaïke van der Werf

Kinderspeelplaats in de Scheveningse Bosjes, uit een schetsboekje van Willem Bastiaan Tholen, zie blz.14

Saturday 27 June Neighbourhood Party

GREAT VAN STOLKPARK GAMES

Sign up:

vanstolkparkfeest2015@gmail.com

- 1:30 pm Opening of new play area between Duinweg and Haringkade
 - 2:00 pm Theatre and dance workshops for children
 - 3:30 pm Show
 - 4:00 pm Great games
 - 5:00 pm Wine tasting
 - 5:30 pm Dinner for the kids
 - 6:00 pm Dinner for the adults (bring a dessert)
 - 8:00 pm Results of Desserts competition
 - 2 - 4 pm Cycling tour for grown-ups
- Sign up: ezijerveld@hotmail.com

Inhoud

Kort nieuws	4, 6, 10
Bouwen, breken en behouden	5
Chantage in 1925	5
Betaald parkeren	5
Noordwestelijke hoofdroute	7
Van de wijk naar de wereld	8
Keuze namen paden en straten	11
Geschiedenis padennamen Bosjes	12
Liever goed sterven	13
Interview met Ivona Šestan	13
Schetsboekje van Tholen	14
Agenda	16

In memoriam Ton Landheer,
oud-voorzitter en oprichter van de Wijkvereniging Van Stolkpark, zie bladzijde 9.

VRIJWILLIGERS GEZOCHT voor stadsdeel Scheveningen

Welzijn Scheveningen helpt senioren zo lang mogelijk zelfstandig thuis te wonen.

Met uw hulp gaat dat een stuk prettiger!

Helpt u mee?

HULP BIJ THUISADMINISTRATIE

Ouder worden maakt het bijhouden van de dagelijkse administratie niet makkelijk. Als vrijwilliger Hulp bij Thuisadministratie ondersteunt u senioren door overzicht en structuur te creëren, waardoor deze senioren weer met een gerust hart verder kunnen.

BEZOEK AAN HUIS

Bezoek aan Huis draagt bij aan het doorbreken van eenzaamheid en sociaal isolement bij alleenstaande senioren. U gaat als vrijwilliger in principe wekelijks op bezoek en biedt aanspraak en gezelligheid. Sommige senioren willen een praatje maken, anderen willen graag wandelen of een kopje koffie gaan drinken. Het kan allemaal!

HULP BIJ MANTELZORG

Een vrijwilliger Hulp bij Mantelzorg maakt twee mensen die elkaar dierbaar zijn in één klap blij. Door kleine taken over te nemen van de mantelzorger kunt u al van onschatbare waarde zijn. U hebt geen enkele zorgtaak, maar komt slechts een spelletje spelen, een wandeling maken, samen koken of de krant voorlezen.

DE BEGELEIDINGSDIENST

Sommige senioren vinden het lastig om de eerste keer alleen naar een activiteit of club te gaan. Vrijwilligers van de Begeleidingsdienst bieden deze senioren tijdelijk begeleiding naar activiteiten, totdat het vertrouwen er is om weer zelfstandig te gaan. Het samen op pad gaan helpt drempels weg te nemen.

DE PARTICULIERE VERVOERSDIENST

Voor senioren die om gezondheidsredenen geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer is er de Particuliere Vervoersdienst. Als vrijwillige chauffeur voor de Particuliere Vervoersdienst vervoert u Scheveningse senioren met uw eigen auto door Scheveningen en verder weg. De brandstof wordt uiteraard vergoed.

Vrijwilligerspunt Scheveningen

Advies & Ondersteuning | Bemiddeling | Promotie

Het Vrijwilligerspunt is gevestigd in
Het Kalhuis
Badhuisstraat 177, 2584 HH Den Haag
070 - 306 99 09
vrijwilligerspunt@welzijnscheveningen.nl
www.welzijnscheveningen.nl

Grote van Stolkpark Spelen: 27 juni Buurtfeest 2015!

Vervolg van pagina 1

opening van een nieuwe speelplek. Daarna zijn er theater- en dansworkshops voor de kinderen en dan kunt u zich opmaken voor de Grote Van Stolkpark Spelen. Ook de wijnproeverij ontbreekt deze keer niet en uiteraard zorgen we voor een lekkere maaltijd. Wees er dus bij en geef u vandaag nog op!

OPENING NIEUWE SPEELPLEK

De eerste speelplek in de buurt wordt op 27 juni feestelijk door onze stadsdeeldirecteur Mendy van Veen geopend! Bij de kruising van de Haringkade en de Duinweg is een nieuwe natuurspeelplek voor kinderen waar ze kunnen voetballen, klimmen en nog veel meer. Wees erbij om te ontdekken wat je daar allemaal kan doen.

WORKSHOPS VOOR KINDEREN

Voor kinderen van alle leeftijden zijn er dit jaar twee workshops waar je zelf uit kan kiezen: een theaterworkshop en een dansworkshop. Er wordt toegewerkt naar een optreden voor alle buurtbewoners, maar als je alleen wilt meedoen aan een van de workshops kan dat natuurlijk ook. Geef je wel voor 15 juni op en laat dan ook weten aan welke workshop je mee wilt doen via: vanstolkparkfeest2015@gmail.com.

DE GROTE VAN STOLKPARK SPELEN

Het touwtrekken is terug! We organiseren dit jaar een straatrace met verschillende oud-Hollandse spelen. Wil je weten welke straat het sterkst is? Geef je op en laat weten in welke straat je woont via: vanstolkparkfeest2015@gmail.com

BORREL/DINER

Er is dit jaar weer een wijnproeverij en uiteraard gaan we daarna heerlijk tafelen met elkaar. Het leukste is als je er de hele avond bij bent, maar als je alleen naar de borrel of naar het diner komt, kan dat natuurlijk ook. Je kunt je opgeven via: vanstolkparkfeest2015@gmail.com.

TOETJESWEDSTRIJD

Neem je lekkerste toetje mee en maak kans op een prestigieuze prijs!

BETALING

Voor de borrel en het diner wordt zoals altijd een vergoeding gevraagd (zie kader) en het loont als je je voor 15 juni opgeeft, want dan is het een stuk goedkoper. De financiering van alle activiteiten voor de kinderen wordt mede mogelijk gemaakt dankzij een aantal welwillende buurtsponsors. Aan hen zeer veel dank!!!

PROGRAMMA

13:30 uur	Opening van de nieuwe speelplek - let op: tijd is gewijzigd!
14:00 uur	Theaterworkshop en dansworkshop voor kinderen
15:30 uur	Uitvoering van de workshops
16:00 uur	De Grote Van Stolkpark Spelen
17:00 uur	Wijnproeverij
17:30 uur	Diner kinderen
18:00 uur	Diner volwassenen (breng een toetje mee)
20:00 uur	Uitslag toetjeswedstrijd

Wij doen ons best er samen met jullie dit jaar weer een mooi feest van te maken. Tot ziens op 27 juni!!!

Foto's Maaïke van der Werf

Ook dit jaar zijn er voor de kinderen veel spelletjes op straat

Knotshockey met een ijsje

Gezellig bijpraten tijdens het eten

Betaling borrel en diner

Betalen voor 15 juni: Betalen na 15 juni:

Alleen borrel € 15	Alleen borrel € 20
Borrel & diner € 25	Borrel en diner € 35
Kinderen gratis	Kinderen gratis

Graag overmaken op rekeningnummer NL48ASNB0707780586 t.n.v. I.A. Broersen o.v.v. uw naam en Buurtfeest 2015

Wielerronde Van Stolk Classic 2015

Ook dit jaar wordt er weer een wielerronde georganiseerd. De tocht is van 14.00 tot 16.00 uur en gaat door als er minimaal zes aanmeldingen zijn.

Geef je op bij Emmy Zijerveld via: ezijerveld@hotmail.com

Van de Belvédère gezien...

Kort nieuws

Wijkschouw

Er is al vele jaren geen wijkschouw geweest in het Van Stolkpark. Bij een wijkschouw komt de stadsdeelwethouder op bezoek in de wijk. Wij nodigen hem uit in september te komen! Daarbij willen we hem natuurlijk laten zien wat een prachtige wijk het is en hoe we ons best doen dit zo te behouden. Maar ook wat nog beter zou kunnen. Meer informatie volgt. Als u ideeën heeft horen wij die graag op: info@vanstolkpark.nl

Borrel 40 jaar wijkvereniging, met heel veel dank aan Madurodam!

Op 14 februari was er een feestelijke buurtborrel in Madurodam. Het was heel gezellig. Nogmaals heel veel dank aan Madurodam voor dit geweldige verjaarscadeau! Het team van Madurodam events had alles perfect georganiseerd, met heel veel heerlijke hapjes. Veel wijkbewoners, jong en oud, hebben genoten van een wandeling door de fraaie miniatuurstad waar van alles gebeurt. Het idee Madurodam meer interactief te maken is erg geslaagd!

Foto Ian de Jong

Ideeën om fietsen in Den Haag te verbeteren?

De gemeente is op zoek naar ideeën en oplossingen om het fietsen in Den Haag nog aantrekkelijker te maken. De ideeën worden gebruikt bij het opstellen van een nieuw Meerjarenprogramma Fiets voor de periode 2015-2018, waarover de gemeenteraad na de zomer een besluit neemt. Als u ideeën heeft voor verbeteringen in het Van Stolkpark/Scheveningse Bosjes, horen wij dat graag op info@vanstolkpark.nl. Wat al eerder ter sprake kwam of is voorgesteld door bewoners of gemeente staat op de website.

Maandag 4 mei 2015: sfeervolle herdenking bij het monument van het Englandspiel

Op 4 mei was de herdenking van de slachtoffers van het Englandspiel en overige inlichtingendiensten bij het monument aan de Hogeweg (boven de Waterpartij). Alles verliep heel goed dankzij de hulp van scholieren van het Luzac Lyceum: Emma Brinkel, Jennifer Mars, Teun Verheij en Lucas Feekes. Elske Muller heeft de bloemenkrans van de wijkvereniging gelegd.

Het was een mooie, stijlvolle ceremonie. Al is het verdrietig dat er elk jaar minder mensen aanwezig kunnen zijn die de oorlog hebben meegemaakt. De herinnering aan hen die hun leven op het spel zetten voor onze vrijheid blijft!

Tuinkeuringen en open tuindagen

Vroeger waren er regelmatig voortuinkeuringen in de wijk. Prijswinnaars waren Belvédèreweg 9 en 3, Parkweg 16 en 25, Van Stolkweg 7, Duinweg 23 en destijds ook Hogeweg 6. Nu zijn er weer nieuwe mooie tuinen bijgekomen! Bijvoorbeeld de onttegelde tuin van Van Stolkweg 21. Op ons verzoek gaan de organisatoren van de KMTP Groei en Bloei bekijken of het Van Stolkpark weer in het programma kan worden opgenomen.

Wat in ieder geval wel kan is uw tuin opgeven voor de open tuindagen 'Struinen in Haagse Tuinen!'. Die waren dit jaar begin juni. De volgende zijn over twee jaar, dus u heeft nog even de tijd om de tuin tiptop in orde te maken! Stuur dan een omschrijving van uw tuin en een duidelijke foto naar info@struineninhaagsetuinen.nl.

Help de eiken en dennen bevrijden! Scheveningse Bosjes Natuurwerkdag / Nature working days

In de Scheveningse Bosjes, en met name op het Belvédèrduin, zijn veel oude eikenstobben. Het hout werd eeuwenlang gebruikt door de bewoners van Scheveningen. Daarnaast zijn er de fraaie dennen, die meer dan 100 jaar geleden door onze voorouders zijn geplant om te voorkomen dat de woonwijk onder het zand stooft... Deze eiken en dennen dreigen overwoekerd te worden door esdoorns. Wie helpt mee de eiken en dennen te bevrijden?

U kunt zich aanmelden bij nick@habitus.nl. De volgende zaterdagen zijn gepland: 12 september, 24 oktober en 21 november, om 13 uur. NB: de data kunnen veranderen! Meer informatie vindt u op: www.vanstolkpark.nl.

For more information in English on the Nature working days in the forest near our neighbourhood, please visit: www.vanstolkpark.nl.

In januari, februari en maart waren er al eerder natuurwerkdagen op het Belvédèrduin en in de Scheveningse Bosjes. Veel opslag van esdoorns werd weggehaald. Na deze eerste aanzet zou de gemeente het liefst willen dat er een vaste groep zelf aan de slag gaat.

Meer informatie op de website en in e-mailnieuwsbrieven

Over de Kort Nieuws items vindt u meer informatie op onze website: www.vanstolkpark.nl. Stuur voor aanmelding voor onze e-mailnieuwsbrieven een mailtje naar: info@vanstolkpark.nl.

Bouwen en breken en behouden

Op dit moment valt er weinig nieuws te melden. Er is een Starbucks gekomen in het benzinestation tegenover het Promenadehotel. Voor de nieuwbouw van het VCL is een team voor het bouwmanagement geselecteerd. Het architectenbureau hebben we al bekendgemaakt in een e-mailnieuwsbrief; het is Atelier Pro uit Den Haag. Op verschillende plekken wordt gewerkt in het Van Stolkpark, onder andere op Duinweg 18 en Parkweg 10. Hogeweg 6 is nog steeds niet af.

De veiligheid in de Scheveningse Bosjes is toch wel verbeterd... Afpersing, chantage. De "Scheveningse bosjes" aan de Hooge weg te Den Haag, waar in de avond en nacht mensen beroofd en gehanteerd worden, Nederland 1925.

Betaald parkeren

Afgelopen november is in ons Van Stolkpark door de gemeente een tweede enquête gehouden voor de mogelijke invoering van betaald parkeren (behalve langs de Kanaalweg, want daar is al betaald parkeren). Daaruit blijkt dat een ruime meerderheid van de respondenten in de wijk (67%) de invoering van betaald parkeren acceptabel vindt. Dat wil zeggen dat er daarmee voldoende draagvlak is in de wijk voor betaald parkeren. Na het invoeren van betaald parkeren in een wijk wordt vanaf de ingangsdatum het bestaande, maar tot dan toe niet gehandhaafde verbod op parkeren op stoepen, uitritten en hoeken wel gehandhaafd. Dat verbod, en de afname van het parkeren door langparkeerders (busjes, bedrijfsauto's, tweede auto's, hobby-auto's, buitenlandse auto's), zou de situatie in de wijk in elk geval wat veiliger en overzichtelijker moeten maken voor de vele fietsers

naar school en de ouderen.

De wijkvereniging heeft al aan de wethouder gevraagd om, als betaald parkeren wordt ingevoerd, op korte termijn te evalueren of de veiligheid overdag inderdaad is verbeterd en of het parkeerprobleem in de wijk afneemt. Sommige bewoners uit de Gerbrandyweg zijn bijvoorbeeld bezorgd dat er door het parkeren te beperken tot één kant niet genoeg plaats zal zijn voor de eigen bewoners als gevolg van de overloop van bewoners uit de naastgelegen wijken. Het bestuur heeft daarom voorgesteld om het Van Stolkpark als "kraagwijk" een apart parkeergebied te laten vormen, zoals ook het geval is in andere wijken aan de rand van Scheveningen, namelijk Duindorp en Duinoord.

De vraag blijft lastig voor welke tijden betaald parkeren moet worden ingevoerd. Een meerderheid van de respondenten (54%) had in hun eerste of tweede keuze een voorkeur voor betaald parkeren in de avond (maandag t/m zondag van 18-24 uur). Vooral op de Gerbrandyweg (82%) was deze optie zeer populair. Bewoners van andere wegen in de wijk kozen daarentegen wat vaker voor een van de twee opties overdag (gemiddeld voor de hele wijk koos 60% voor maandag tot en met vrijdag van 9-17 uur of maandag tot en met zondag van 13-18 uur). Maar er was geen meerderheid bij de eerste of tweede keuze voor een van de twee opties overdag (38% voor de één en 36% voor de andere). Uit tellingen van de geparkeerde auto's in de wijk blijkt dat er twee problemen spelen. Over de hele wijk genomen is de parkeerdruk het hoogst tijdens kantooruren. In de avonduren bestaat voor een aantal straten weinig parkeerdruk. Op de gehele Gerbrandyweg

en het deel van de Van Stolkweg en Duinweg in de buurt van het Van Stolkpleintje is echter de parkeerdruk juist 's nachts en in de weekenden het grootst. Voor die delen van de wijk is duidelijk sprake van een waterbedeffect van de naastgelegen wijk. Onduidelijk is of het waterbedeffect zal afnemen nu de voorgenomen halvering van de vergunningskosten voor een tweede auto is geëffectueerd. De wijkvereniging kreeg na het bekend worden van de uitslag van de enquête een aantal kritische reacties. Deze zijn terug te voeren op de twee hierboven genoemde verschillende parkeerproblemen in de wijk. Diverse belanghebbenden hebben daarna rechtstreeks aan de wethouder hun zorgen kenbaar gemaakt over de uitslag van de enquête. Zij vrezen dat een parkeerregeling in de avonduren niet bijdraagt aan het oplossen van de parkeeroverlast. Naar aanleiding daarvan heeft wethouder De Bruijn besloten om zich eerst te verdiepen in de verschillende achtergronden, voordat hij een besluit wil nemen over de invoering van betaald parkeren in het Van Stolkpark. De wethouder heeft de wijkvereniging uitgenodigd om de resultaten van de enquête en de achtergronden met hem te bespreken. Dit gesprek vindt eind mei plaats. Op basis van dit gesprek wil hij de vervolgstappen bepalen. Over de verschillende achtergronden en mogelijke oplossingen vindt u meer informatie op www.vanstolkpark.nl. Over de reactie en visie van de wethouder zullen wij u zo spoedig mogelijk informeren. Kijk daarvoor op: www.vanstolkpark.nl, of geef u via: info@vanstolkpark.nl op voor de e-mailnieuwsbrief (als u dat nog niet gedaan heeft).

Caroline de Jong-Boon

Van de Belvédère gezien...

Kort nieuws

Haringkade af

De gemeente wilde eerder de Haringkade afsluiten. De wijkvereniging heeft gevraagd deze toch open te houden, om sluipverkeer door de woonwijk zelf te voorkomen. Nu is de weg prachtig vernieuwd! Er wordt druk gebruikgemaakt van de vlakke brede stoep, terwijl er daarvoor bijna niemand liep. De fietsnietjes bij het pontje waar de wijkvereniging om vroeg zijn al gerealiseerd. Wat betreft het herstel van de bomenrij: volgend plantseizoen komen er bomen bij waar dat kan. Er zijn drie 50km-drempels gekomen, die duidelijk maken dat er ondanks het uitnodigende gladde asfalt toch niet hard moet worden gereden op deze hoofd fietsroute. Volgens de Fietsersbond is 50 km overigens nog te hard. Ze stelt dat "gemotoriseerd verkeer gescheiden moet worden van fietsers op wegen waar hard(er) gereden wordt: ... de 50 km/h-wegen." De gedachte is: de beste scheiding voor fietsers is een vrij liggend fietspad; fietsstroken zijn minder goed. Op wegen waar minder hard gereden wordt in de zogenaamde verblijfsgebieden (30 km/h), hoeft er niet gescheiden te worden en kan er dus gemengd worden. Rest ons dus aan autorijders te vragen om steeds alert te blijven – alsjeblieft vaart minderen als je fietsers ziet!

Enquête over de wijk tijdens de buurtborrel

Fleur Muller en klasgenoten hielden tijdens de buurtborrel een enquête over de wijk, voor school. Uitkomsten: Alle respondenten waren tevreden met de buurt, het is groen en rustig, grootste problemen zijn het parkeren en de afstand naar winkels. Wensen waren een speeltuin en een buurtwinkel. De meeste bewoners voelen zich heel veilig. Als er iets veranderd moet worden, dan beter toezicht; de politie zien ze zelden. Wie de resultaten wil zien, neemt contact op met ons bestuurslid Gert Muller.

Nog meer parkeeroverlast voor de Gerbrandyweg

Er is een zestal oplaadpunten voor elektrische auto's in de buurt. Ze worden niet zoveel gebruikt, maar we hebben er geen bezwaar tegen. De meeste liggen gunstig, bij kantoren. Op de Gerbrandyweg is er één, voor twee auto's, tegenover de Belvédèreweg.

Tot onze grote verbazing werd echter dit jaar een tweede oplaadpunt aangelegd aan het begin van de Gerbrandyweg, waar de parkeerdruk het hoogst is. 140m van het andere punt. Weer twee parkeerplekken weg! Terwijl de Gerbrandyweg al de hoogste parkeerdruk heeft van het Van Stolkpark: dag en nacht boven de 150%. De vele scholieren kunnen op de smalle weg nauwelijks tussen de aan weerszijden geparkeerde auto's door; als er een auto komt, worden ze klemgereden. Speciaal eng in de winter, omdat er niet wordt gestrooid. En dit zijn ook nog eens de enige legale parkeerplekken tegenover de huizen, want aan de huizenkant op de stoep mag niet geparkeerd worden. Dat is dus in strijd met de eigen criteria van de gemeente.

De wijkvereniging en omwonenden dienden een bezwaarschrift in, stelden alternatieven voor, vroegen dit punt deel te laten uitmaken van een pilot voor een goede verspreiding van oplaadpunten in het Van Stolkpark. De gemeente blijft vooralsnog volharden. We hopen dat het advies van de Commissie bezwaarschriften zal getuigen van meer wijsheid en dat dit ene oplaadpunt toch verplaatst wordt naar een minder hinderlijke locatie!

Buiten sporten in het Van Stolkpark

Verschillende groepen komen naar de Scheveningse Bosjes en het Van Stolkpark voor fitness buiten! Je hebt onder andere de Bootcamp Club en Mom in Balance, beide te vinden op internet. Ze verzamelen zich respectievelijk bij het Westbroekpark (Cremmerweg) of aan de Hogeweg.

Insectenmuur onthuld

Compleet met zoemende schoolklasjes en veel grote en kleine insecten werd de insectenmuur onthuld bij onze burens in het Stadhoudersplantsoen. Daar kunnen nuttige insecten als hommels en bijen terecht, maar er is ook een voorziening voor egels.

Aanvraag Di-rect in het Westbroekpark

Er is voor 29 augustus van 16.00 tot 23.15 uur een vergunning aangevraagd voor een popconcert in het Westbroekpark voor het 15-jarig bestaan van Di-rect; zie ook www.di-rect.com. Met op- en afbouw van de speelweide en de optredens zullen zes dagen zijn gemoeid, van 26 tot en met 31 augustus.

Vele jaren lang was de Parade het enige evenement in het Westbroekpark. Er is nog nooit eerder een popconcert geweest. Wij menen dat andere locaties daarvoor meer geschikt zijn. De aanvraag voor dit "kleine" evenement heeft twee weken ter inzage gelegen. De wijkvereniging diende een zienswijze in. De beoogde 10.000 bezoekers tegelijk vinden wij te veel voor het kwetsbare park en voor de parkeercapaciteit van de omgeving. Het park is erg geliefd en wordt heel veel gebruikt voor familierecreatie door bezoekers uit de wijde omgeving, van alle nationaliteiten! De hele speelweide zou dagenlang helemaal worden afgesloten voor de normale gebruikers. De wijkvereniging heeft daarom gevraagd om hervatting van het overleg over de evenementen in het Westbroekpark. Een evenement voor meer dan 500 bezoekers is voor het Westbroekpark al groot. Twee evenementen per jaar, Parade en Food Trek Festival, is meer dan voldoende. Belangrijk is hoe organisatoren het regelen met parkeren, geluidsoverlast, grasmat, opruimen zwerfvuil in de wijde omgeving, bescherming rosarium en collectie vaste planten, enz. Omwonenden zijn altijd heel tevreden over hoe de Parade dat aanpakt. Graag horen wij ook van wijkbewoners wat zij vinden van evenementen in het Westbroekpark. Mail hiervoor naar info@vanstolkpark.nl.

Noordwestelijke hoofdroute: wachten op schetsontwerpen voor kruispunt Scheveningseweg en Teldersweg

De gemeente heeft een "denktank" bestaande uit bewonersorganisaties en de Fietzersbond gevraagd advies te geven over knelpunten op de Noordwestelijke Hoofdroute. Dat is de weg van Madurodam naar Kijkduin. Het advies van de denktank is eind april feestelijk overhandigd aan de wethouder. Voorzitter Els Bet van het Platform NW Hoofdroute, waaraan alle bewonersorganisaties langs de weg deelnemen, gaf enveloppen met boodschappen aan de wethouder (zie illustraties). Belangrijke boodschap is dat het verkeer langs de route niet nog verder toeneemt. Daarnaast vroeg zij aandacht voor het groen en wees zij op alternatieven voor de auto: fiets en OV.

De denktank was tevreden met het participatieproces en de constructieve discussies. In het traject komen betere oversteeken, fietsofstelstroken, rotondes, een gedeeltelijke versmalling en een zogenaamde fietsstraat. De schetsontwerpen worden nu door de gemeente uitgewerkt tot voorontwerpen, waarin de voorstellen uit het denktankadvies zoveel mogelijk worden verwerkt. De conceptvoorontwerpen worden, wanneer zij klaar zijn in september, ter inzage gelegd.

De gemeente heeft het model van een "internationale ring" verlaten en wil het verkeer nu de stad binnenleiden via een stelsel van zogenaamde poorten en inprikkers. De bedoeling is dat het noord-zuidverkeer langs de snelweg (E19) rijdt en niet over de NW Hoofdroute, die immers dwars door woonwijken gaat. De Teldersweg (onze wijk) is daar met rond de 39.000 auto's per dag overigens het drukste deel van. Het zal zeker helpen dat door de voorgenomen versmalling van de Machiel Vrijenhoeklaan de keuze voor deze route wordt ontmoedigd voor verkeer met een noordwaartse bestemming, komend uit het Westland en de nieuwe A4 langs Delft.

Voor alle knelpunten langs het traject zijn de schetsontwerpen af, behalve voor het kruispunt met de Scheveningseweg. Voor dat kruispunt komt een aparte planstudie.

De volgende problemen moeten daarbij worden opgelost:

- De wijkvereniging had gevraagd de linksafbeweging vanaf de Scheveningseweg naar de Teldersweg mogelijk te maken. Dit op verzoek van bewoners van de Van Stolkweg, om sluipverkeer over deze weg te voorkomen. Bovendien bleken er nog andere voordelen te zijn. In eerste instantie wil de gemeente daartoe aan beide zijden 3,5m groen van de middenberm verwijderen voor opstelvakken en een weefvak. Dat is erg bezwaarlijk; de gemeente onderzoekt daarom onder welke voorwaarden dit achterwege zou kunnen blijven.
- De wijkvereniging had gevraagd om een tweerichtingsfietspad tussen de Van Stolkweg en de Van Oldenbarneveltlaan. De gemeente vreest echter dat daar door bromfietsen en scooters te hard op wordt gereden en waarschuwt voor een onveilige vijfsprong van fietspaden. Wij denken dat daar oplossingen voor zijn te vinden.
- Lijn 1 wordt "verrandstadraild"; dat wil zeggen dat er bredere trams komen. De consequenties daarvan moeten worden meegenomen. De HTM heeft daarbij nog gevraagd om een volledige spoordriehoek tussen de Scheveningseweg en het Rooseveltplantsoen en een tailtrackhalte op de Eisenhowerlaan. Dat lijkt ons te veel voor dit toch al zo drukke kruispunt.
- Voor de oversteek van de Teldersweg ter hoogte van het Indisch monument heeft de denktank snelheidsbeperkende maatregelen voorgesteld, zoals stoplichten of camera's die de snelheid meten. De gemeente zegt dat onze lang gekoesterde wens van verbinding van de twee delen van de Scheveningse Bosjes bij de "Parkvisie" aan de orde zal komen. Daarvoor zijn eerder al oplossingen voorgesteld, zoals een ecoduct of overkluizing (zie bijvoorbeeld Koerier 100). Een minder dure oplossing zou een lage (zand)richel langs de weg zijn, waardoor het bandengeluid bij de waterpartij vermindert en kleine dieren zoals egels worden geleid richting de ecotunnel.

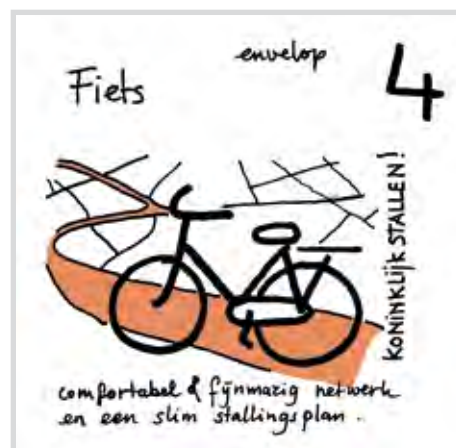
Gert Muller en Caroline de Jong-Boon

Moniek Somai - Huishoudelijke hulp
Betrouwbaar en ruime ervaring

Wilt u een fris huis met glimmende ramen en uw kleding gestreken? Ik help u graag en heb goede referenties.
Mob.: 06 16 11 82 61

Stolkjes

Korte advertenties (max. 30 woorden platte tekst) kunnen worden gemaïld naar de redactie:
info@vanstolkpark.nl.
Kosten plaatsing: 10 euro.

Illustraties Els Bet

Van de wereld naar de wijk en weer terug

De vorige Koerier had een katern over vrijwilligers uit de wijk. Maar er zijn er meer! Janneke Luyten bijvoorbeeld. Zij heeft vele jaren in het buitenland gewoond en hield zich de laatste jaren in Brunei bezig met de financiering van ontwikkelingsprojecten in Cambodja. In 2013 is zij met haar gezin in het Van Stolkpark komen wonen. Nu zet zij zich in voor de Wereldwinkel en geeft zij voorlichting op scholen over "fair trade".

DE WERELDWINKEL ALS IDEALE CADEAUWINKEL VOOR DE BUURT

De Wereldwinkel bevindt zich op Stevinstraat 149, niet ver van de kruising met de Gentsestraat. Je kunt er allerlei leuke, mooie en originele voorwerpen vinden uit ontwikkelingslanden om hier cadeau te geven. Zelf heb ik er bijvoorbeeld een heel mooie fruitschaal gevonden voor mijn dochter. Er zijn allerlei fairtrade producten, food en non-food, koffie, thee, fruitsappen... en steeds meer producten zijn ook biologisch. Met informatie uit Nederland - waar is behoefte aan? - weet men in de derde wereld heel vindingrijk bijzondere dingen te maken. Doel is tussen producent en eindgebruiker zo min mogelijk lagen te hebben, zodat de producent een eerlijke prijs krijgt. Bijkomend voordeel is dat men zo snel kan terugkoppelen - wat vraagt de markt?

In de Wereldwinkel wordt niemand betaald; deze wordt helemaal gerund door vrijwilligers, van bestuur tot winkelbeheerder en alle verkoopmedewerkers. Janneke staat ook in de winkel en vindt het heel leuk om het verhaal achter de producten te vertellen. De winkel bestaat al 20 jaar. Velen zetten zich heel trouw al jaren in. Er is veel te doen om alles draaiend te houden. Zo hebben de vrijwilligers niet lang geleden de huisstijl veranderd en de winkel zelf verbouwd. Daar kwam van alles bij kijken, van overleg met de grafisch vormgever over de flyers tot het hanteren van schroevendraaiers. Nieuwe vrijwilligers zijn uiteraard zeer welkom. Momenteel zijn er vacatures in het bestuur en de PR-commissie. Ook is de Wereldwinkel op zoek naar mensen die voor 4 uur per week in de winkel willen staan. Het is een heel divers team, met verschillende talenten. Interesse? Neem contact op met wereldwinkelscheveningen.nl of bel 070-3060851 en vraag naar Nel van Vilsteren.

FAIR TRADE

Fairtrade producten vind je in de Wereldwinkel, maar ze liggen ook bij Albert Heijn en de Jumbo. Het principe is dat de producent in het ontwikkelingsland een eerlijk

inkomen krijgt en dat er wordt geïnvesteerd in de gemeenschap, bijvoorbeeld in onderwijs en ontwikkeling. Er wordt gelet op de arbeids- en leefomstandigheden van de producenten (geen kinderarbeid, geen gedwongen arbeid), of er zorg is voor het milieu... Janneke legt het uit aan schoolkinderen hier: hoe leven wij, hoe leven zij, hoe goed hebben wij het hier. Met beelden worden de verschillen zichtbaar gemaakt: water uit de kraan versus een pot met regenwater, een jongentje aan een weefgetouw versus kinderen op school. Wij, in het Westen, willen goedkope spullen; het mag niet veel kosten. Maar wat betekent dat voor daar?

KREDIET

Tijdens haar werkzaamheden in Cambodja heeft Janneke gezien hoe mensen door de ontwikkelingsprojecten de kans krijgen hun talenten te laten zien, hoe ze kunnen groeien en zich ontwikkelen. Het zijn soms wel moeilijke afwegingen. Met welke projecten ontwikkel je de mensen en de gemeenschap? Hoe kun je ze echt verder helpen? Helpt het een waterput te financieren? Dan hebben de waterdragers geen werk meer. Een van de projecten waar Janneke aan meewerkte was een microkredietproject voor vrouwen. Na het indienen van een businessplan besluiten de vrouwen samen of een plan gehonoreerd wordt. Er zijn originele plannen, vaak heel simpel, maar ze werken. Een vrouw koopt bijvoorbeeld met het geleende geld twee eenden. Deze eenden worden in de rijstvelden ingezet om de ongewenste insecten op te eten. De eigenares van de eenden ontvangt hiervoor een

bedrag van de boer. Na een paar jaar heeft ze een bedrijf met 2000 eenden. Een andere vrouw investeert in een kruiwagen en verdient haar geld als kruier op een markt. Janneke blijft voorlopig in Nederland. Maar ze kan zich zo maar voorstellen dat ze ooit nog eens teruggaat om in Zuidoost-Azië mee te werken aan de ontwikkeling van nieuwe projecten.

Caroline de Jong-Boon en Janneke Luyten

De Wereldwinkel is bezig met de voorbereiding van een burgerinitiatief: 'Kinderarbeidvrij inkopen door de gemeente Den Haag'. 2500 handtekeningen zijn nodig! Je kunt de petitie ondertekenen op <http://petities.nl/petitie/kinderarbeidvrij-inkopen-door-de-gemeente-den-haag>.

Waar gaat het om? 85 miljoen kinderen doen werk dat gevaarlijk is of schadelijk voor de gezondheid. Bij een aantal producten dat de gemeente inkoopt bestaat het risico dat er kinderarbeid aan te pas is gekomen. Het betreft onder andere: elektronica (computers, mobiele telefoons, audiovisuele apparatuur); natuursteen (denk aan speciale bestrating voor pleinen e.d. en aan specifieke soorten gebroken rots); koffie, thee. Ook is het belangrijk dat de gemeente goed oplet dat elektronisch afval e.d. niet terecht komt op vuilnisbelten in ontwikkelingslanden, waar kinderen het moeten demonteren voor hergebruik.

In memoriam Ton Landheer

40 jaar inzet voor de wijkvereniging

Ton Landheer overleed op 8 januari 2015. In het Van Stolkpark hebben wij enorm veel te danken aan zijn inzet gedurende 40 jaar. Hij was vele jaren voorzitter van de wijkvereniging en ook een van de oprichters ervan. Daarbij heeft hij steeds kunnen rekenen op bijzondere steun van zijn echtgenote Anneke.

WIJKVERENIGING EN BESTEMMINGSPLAN VOOR HET BEHOUD VAN EEN MOOIE WIJK

Het was niet lang nadat de familie Landheer hier kwam wonen, 45 jaar geleden, dat Ton door zijn buurman Gilles Hondius werd gevraagd mee te helpen de wijk te redden. De één na de andere fraaie oude villa werd verminkt om dienst te doen als kantoor of school, of erger nog: werd gesloopt. In de plaats kwamen massale, niet passende bouwwerken, bijvoorbeeld voor de Stichting Sociaal Paedagogisch Centrum (SPC - inmiddels weer afgebroken). Eens lommerrijke tuinen werden bebouwd of betegeld om er parkeerterreinen of schoolpleinen van te maken. Om dat proces een halt toe te roepen werd de wijkvereniging opgericht, en Ton werd voorzitter. Niet lang daarna legde hij aan anderen in het Benoordenhout, Statenkwartier en het Belgisch Park uit hoe zo'n organisatie op te richten. Na lang aandringen van de wijkvereniging kwam er een bestemmingsplan voor het Van Stolkpark, in 1981. De doelstellingen van het plan liggen aan de basis van veel wat sindsdien is gerealiseerd. Belangrijk is dat nagenoeg alle gebouwen de bestemming woning kregen. Met gedetailleerde voorschriften hoe deze te behouden, van bouwhoogte en dakvorm tot erkers. Bomen, struiken en groen werden beschermd. Niet meer dan een derde van de tuin mag worden verhard. Sindsdien is de ene na de andere villa door nieuwe bewoners fraai gerestaureerd en zijn de tuinen weer vol groen en bloemen. En er zijn genoeg kinderen in de wijk voor een gezellig jaarlijks wijkfeest.

BEHOUD VAN DE SCHEVENINGSE BOSJES

Behalve de wijk zelf werden ook de Scheveningse Bosjes bedreigd door allerlei plannen. Sommige zijn uitgevoerd, zoals de Teldersweg of het Promenadehotel; andere werden gestopt, zoals de bouw van een aula en urnentuin, het Indisch herinneringscentrum. Ook voor de Bosjes werd ingezet op een bestemmingsplan. Toen de gemeente er maar niet mee kwam, heeft de wijkvereniging er in eerste instantie zelf een geschreven. Ton heeft zich ook inge-

zet voor het behoud en herstel van de Scheveningseweg, de groene trambaan en het herstel van de monumentale boombeplanting. Veel werd bereikt samen met andere wijkverenigingen van de Gezamenlijke Scheveningse Bewonersorganisaties. Ook een nuttige organisatie, samen met Anneke opgericht door Ton. Madurodam wilde uitbreiden ten koste van de Scheveningse Bosjes. "Grootheidswaan van de miniaturstad", noemde Marc Chavannes dat in de NRC. Ton werkte ook samen met bewoners uit de wijk en de omgeving: mevrouw van den Toorn in vol Schevenings ornaat met een spandoek. "Kappen met kappen" stond erop. Ze had zelf nog na de oorlog met andere schoolkinderen geholpen bomen in de Scheveningse Bosjes te planten. Zoals Ton het zei: "We zijn niet tegen Madurodam, maar voor het behoud van de Scheveningse Bosjes." Het uiteindelijke resultaat was dat er in plaats van het eerste saaie, platte, rechthoekige plan de veel originelere dijken kwamen die we nu hebben. Na afloop heeft Madurodam de wijkvereniging bedankt dat het eerste plan niet was doorgedaan; dit is veel beter!

HET MULTIPLIER EFFECT: DE INZET VAN TON WERD DE INZET VAN VELEN

Die transformatie van de wijk kwam er natuurlijk niet door het bestemmingsplan alleen. Belangrijk is dat de wijk en de Scheveningse Bosjes beide een Rijksbeschermd Stadsgezicht werden. Ton bezocht nieuwe bewoners en hield bouwplannen nauwlettend in de gaten. Maar vooral was hij er een meester in om talenten van anderen te ontwaren en hen te enthousiasmeren om zich ook in te zetten voor de goede zaak. Op die manier werden velen betrokken bij zijn kruistocht voor het behoud van het karakter van de wijk. Maar het bleef niet daarbij. Ton en zijn team stonden ook aan de wieg van allerlei andere initiatieven, zoals vele gezellige oranjeborrels en interessante lezingen, burenhulp, de opzet van de Stichting Buurtpreventie, een verkeersplan dat uiteindelijk resulteerde in een experiment met een nieuw soort drempels in de wijk, regelmatige veegacties, een goede begeleiding van het project voor de nieuwe riolering enz.

WE ZULLEN HEM MISSEN

Ton heeft zich niet alleen ingezet voor de wijk, maar ook voor vele andere organisaties, met name het behoud van de Nieuwe Kerk. En daarnaast was hij een zorgzame vader en grootvader, die altijd klaarstond voor zijn gezin.

Veel bewoners vertelden me hoe hij ze heel aardig welkom had geheten, toen ze nieuw in de wijk kwamen. Hoe ze zijn onvoorstelbaar grote inzet en betrokkenheid bij de wijk hebben gewaardeerd. Zonder hem had het Van Stolkpark er heel anders uit gezien. Hij bleef tot het laatst vol belangstelling voor de wijk en gaf steeds goede adviezen. Het was niet lang geleden, in oktober, dat hij nog aanwezig was op onze jaarlijkse ledenvergadering.

Hij deed toen een oproep dat we toch voor al 40 jaar wijkvereniging moesten vieren! En dat hebben we gedaan. In Madurodam. Als verjaarscadeau. Maar helaas zonder Ton.

Van de Belvédère gezien...

Kort nieuws

Vier bijzondere tentoonstellingen en een Mesdagjaar

Er zijn op het ogenblik vier bijzondere tentoonstellingen waar het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes in voorkomen!

350 jaar Scheveningseweg in Muzee:

De Scheveningseweg is een bijzondere weg. Hij werd 350 jaar geleden aangelegd als de eerste verharde buitenweg in Holland door een zandige en ontoegankelijke wildernis. Bijzonder is ook dat hij vrijwel volledig zijn oorspronkelijke karakter heeft behouden.

De dichter-diplomaat Constantijn Huygens (1596-1687) staat bekend als bedenker van de Scheveningseweg. Volgens het gangbare verhaal maakte hij het ontwerp. Nieuw onderzoek van gastconservator Kees Stal toont aan dat dit verhaal een

mythe is. Het ontwerp werd gemaakt door landmeter Johan van Swieten, die ook de leiding had over het werk. Na de voltooiing schreef Huygens in 1667 het gedicht *De Zee-straet*, waarin hij de nieuwe weg in 1024 versregels bewierookte en vooral zijn eigen inbreng niet vergat.

Duingezichten en -gedichten in het Haags Historisch Museum:

Daar vindt men een aquarel van de Bataaf, in onze eigen Scheveningse Bosjes, door schilder Bosboom. De Bosjes waren een woest duingebied voordat de Bataafse boer begon met de aanplant van bomen en gewassen. En Ver Huell de aanzet gaf tot de aanleg van een waterpartij en bos voor de wandelingen van Hagenaars en bezoekers van de hotels in Scheveningen.

Nederland op z'n mooist in het Gemeentemuseum:

Daar vindt u het fraaie schilderij van Gabriël, maar ook andere illustraties van het bekende uitzicht vanaf de 72 trapjes in de Scheveningse Bosjes (over het Westbroekpark, toen nog velden, richting Kurhaus). Het duin waarop het uitzichtpunt lag is in de oorlog afgegraven.

Atlantikwall in het Museon:

Deze tentoonstelling geeft achtergronden over de aanleg van de Atlantikwall in de Tweede Wereldoorlog.

Daarnaast is er een aantal tentoonstellingen vanwege het Mesdagjaar; zie www.vanstolkpark.nl

Vier fraaie panelen in de wijk over de Atlantikwallroute

Door de Atlantikwallroute wordt het verhaal verteld van de sloop van hele straten en grootscheepse evacuaties, van de tankgracht en tankmuur maar ook van de wederopbouw. In het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes staan vier fraaie panelen als onderdeel van de route: bij Madurodam, de Ver Huellbank, Sandhaghe en de Scheveningseweg/Hôtel de la Promenade. U kunt daar beginnen en dan zelf de route lopen of fietsen. De folder met plattegrond is te krijgen bij het Museon.

Voor onze wijk schreef onze wijkhistorica Anneke Landheer de teksten. De vormgeving is van Eveline van den Broek, die ook die van de Koerier verzorgt. De Atlantikwallroute is er gekomen dankzij een initiatief van Bewonersoverleg Duinoord in samenwerking met vijf bewonersorganisaties, het Haags Historisch Museum en Museon.

Vrijwilligers in het Westbroekpark helpen het rosarium mooi te houden

Iedere maandag werkt een enthousiaste en gezellige groep vrijwilligers van 9 tot 12 uur in het Westbroekpark. Het is een diverse groep, meest vrouwen, uit de hele stad. In maart snoeien, daarna schoffelen, en in de zomer uitknippen van uitgebloeide rozen voor een mooie tweede bloei. Wilt u ook meedoen? Voor ons is het park niet zo ver. Informatie: mevrouw S. de Cock, e-mail: senp.decock@planet.nl

Residence Chateau

Residence Chateau, Kanaalweg 3, organiseert graag gevarieerde activiteiten, zo mogelijk buitenshuis. De bewoners wandelen dan door de Scheveningse Bosjes of gaan naar het Rosarium in het Westbroekpark.

Hoe komen Haagse straten en fietspaden aan hun namen?

Straten, pleinen, bruggen en plantsoenen in Den Haag hebben namen. Kort geleden mochten alle bewoners van de stad vier namen kiezen uit een lijst van acht voor fietspaden in de Scheveningse Bosjes. We waren wat teleurgesteld dat er geen namen konden worden voorgesteld. Toen we vroegen hoe dat kwam, en hoe andere Haagse straten namen kregen, kwamen we terecht bij mevrouw Glaudemans. Zij werkt bij het Haags Gemeentearchief en legde uit dat het in dit geval te laat was, omdat er al een advies voor de fietspaden aan de stadskant van de Teldersweg lag. Sinds kort moeten namelijk niet alleen de straten, maar ook alle fietspaden in Den Haag een naam krijgen. Daar hebben de hulpdiensten (politie, brandweer, ambulance) om gevraagd. Dat gaat dus om zeker zeventig namen! Mevrouw Glaudemans denkt daar een groot deel van het jaar mee bezig te zijn. Voor de gevallen waarin nog niet is geadviseerd, is de procedure als volgt.

IEDEREEN KAN EEN VOORSTEL DOEN VOOR NIEUWE NAMEN

Wie een idee heeft voor de naam van een nieuw(e) straat of fietspad of een ander deel van de openbare ruimte kan dat per mail doorgeven aan secretariaatnaamgeving@denhaag.nl.

Daarbij gelden de volgende voorwaarden:

- de naam moet duidelijk en herkenbaar zijn
- de naam mag niet al gebruikt worden in Den Haag
- de naam mag geen verwarring geven met een andere straatnaam in Den Haag (of de aangrenzende gemeenten)
- de naam moet passen bij het thema van de buurt
- bij de naam van een persoon moet het iemand zijn die overleden is en van onbesproken gedrag

Als de gemeente een voorstel voor een naam niet kan gebruiken, hoort de indiener dat binnen twee weken. Als zij de naam wel meteen gaat gebruiken, stuurt de gemeente binnen zes weken bericht. Dezelfde termijn geldt als zij de naam niet meteen kan gebruiken, maar misschien wel in de toekomst. Die voorstellen komen dan op een lijst te staan.

WAAR KOMEN DE BESTAANDE NAMEN VANDAAN?

Mevrouw Glaudemans legt uit dat Den Haag al in de middeleeuwen namen van straten en wegen kende. Die namen ont-

Wethouder Joris Wijsmuller onthulde op de dag van de Geschiedenis de volgende namen voor fietspaden:

Het Hooge Paadje

Benaming van een pad in de Scheveningse Bosjes op de kaarten 'Nieuw Plan van 's-Gravenhage' uit 1890, 1895 en 1902.

Jonge Rijspad

Historische naam op de kaarten van het Hoogheemraadschap van Delfland in 1661 en 1700 en op de kaart van Johan van Swieten van de aan te leggen straatweg van Den Haag tot aan het zeestrand in 1667.

De vlakke Oude Rijs ligt bij Waalsdorp.

stonden in de volksmond en zijn later door het gemeentebestuur officieel vastgesteld. Vanaf het midden van de 19de eeuw komt er meer samenhang in de straatnaamgeving en laten burgemeester en wethouders zich adviseren. Vanaf het einde van de 19de eeuw adviseert ook het Haags Gemeentearchief als straten, lanen, wegen, fietspaden, pleinen of bruggen namen moeten krijgen. Vroeger kregen straten aan het einde van Den Haag het toevoegsel 'laan', zoals de Hekkelaan. In die tijd wilden aanzienlijke burgers niet in een laan wonen. Tegenwoordig zijn lanen brede straten met bomen en wegen brede doorgaande routes. In de binnenstad heb je straten, erbuiten zoals in het Van Stolkpark wegen.

De meeste wegen in het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes hebben al lang namen, dus is het bijzonder dat er nu nieuwe namen worden toegevoegd voor de fiets-

'Rijs' is een oude naam voor kreupelhout.

Duinmeierpad

De duinmeier was pachter van een gedeelte van de duinen en waakte tegen overtredingen. Hij was opzichter over de duinen.

Galgepad

Langs de Scheveningseweg in de Scheveningse Bosjes bevond zich het 'Gerecht' van Den Haag. Hier stonden galgen van de rechtbank van Den Haag. Na de uitvoering van de doodstraf werden de dode lichamen van veroordeelden naar deze plaats gebracht om te vergaan. Al in de middeleeuwen is sprake van een galg op deze plaats.

paden die er nog geen hebben.

HOE WORDEN NIEUWE NAMEN VAN STRATEN EN PADEN GEKOZEN?

Het is het College van Burgemeester en Wethouders dat op grond van de verordening naamgeving en nummering besluit namen toe te kennen of te veranderen. Daarvoor krijgt het advies. Mevrouw Glaudemans doet daartoe historisch onderzoek. Zij legt uit dat het met name lastig is uit te zoeken als er namen worden voorgesteld van personen die een rol hebben gespeeld in de Tweede Wereldoorlog. Het is beter geen fouten te maken! Namen van straten veranderen is namelijk heel duur voor de gemeente. De besluiten van B&W over de naamgeving staan in de gemeentebesluiten en men kan daartegen bezwaar aantekenen.

Caroline de Jong-Boon

Namen van paden in de Scheveningse Bosjes in historisch perspectief

Op zaterdag 18 april was het zover: de uitslag van de prijsvraag onder de Haagse bevolking voor het kiezen van namen voor vier fietspaden in de Scheveningse Bosjes aan de stadszijde van de Professor Teldersweg. De favoriete namen waren Duinmeierpad, Galgenpad, Het Hooge Paadje en het Jonge Rijspad. In het bijgaande kaartje staan nummers bij de fietspaden waar het om gaat. Opvallend genoeg krijgt het fietspad langs de stadszijde van de Teldersweg wel een officiële eigen naam; dit in tegenstelling tot het fietspad van de Scheveningseweg, dat echter wel al sinds jaar en dag de bijnaam het Hoge Pad heeft.

Het Galgenveld, waar in vroeger tijd ook drie galgen stonden, lag op de zandvlakte van de kinderspeelplaats aan de Kerkhoflaan. Maar geen van de fietspaden loopt daar direct heen. We vinden het ook een wat ongelukkige naam. Is Pad van Recht en Vrede misschien meer van deze tijd?

Het tracé van de vroegere Ver Huellweg, van de Scheveningseweg naar de Bataaf, krijgt nu een andere naam. Dat kan ook moeilijk anders, omdat het deel van de weg langs de waterpartij, dat vroeger Cremerweg heette, nu Ver Huellweg heet. Daar staat nu de Ver Huellbank, die vroeger op een andere plek stond (zie kaart uit 1895).

NAAMGEVING WANDELPADEN ZAL NOG EVEN OP ZICH LATEN WACHTEN

Met het ontwerp van landschapsarchitect Zocher in de hand werd in 1860 een begin gemaakt met de aanleg van de Scheveningse Bosjes. Op de tentoonstelling "Nederland op z'n mooist" – op dit moment in het Gemeentemuseum – is een kaart te zien uit 1881 van Hotel des Galeries. Daarop staat het Van Stolkpark in aanleg; Scheveningen dorp was er al, maar veel van de wijken die we nu kennen (zoals Statenkwartier, Visserijbuurt, Wittebrug en Belgisch Park) zijn allemaal nog duingebied. De Scheveningse

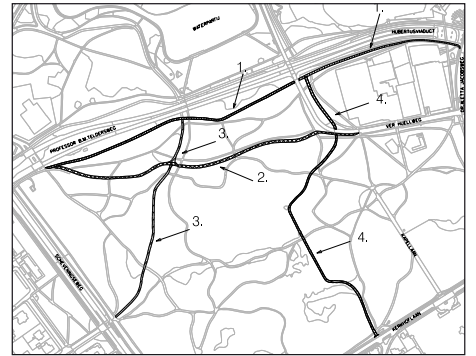
Bosjes staan er uiteraard ook op, opvallend genoeg met het padenpatroon dat nu nog grotendeels bewaard is gebleven. Ze vormden een belangrijke attractie voor de hotelgasten. Alleen staan er op die kaart nog geen namen bij de paden.

In 1895 werd de kaart van het Scheveningsche Park en de Scheveningsche Bosjes uitgegeven (zie hiernaast). Met deze kaart in de hand was verdwalen tussen de slingerende en verrassende voet- en paardenpaden minder eenvoudig. De kaart uit 1895 laat zien dat de wandelpaden al in die tijd eigen namen hadden. Het Hooge Paadje staat op de kaart van 1895 vermeld als wandelpad dat ongeveer van de Scheveningseweg naar de Kapellaan liep. De Kapellaan was de naam van het wandelpad recht tegenover de Kapel van de Katholieke Begraafplaats. Er zijn nog andere namen die nu niet meer gebruikt worden, zoals Weg naar Zorgvliet of Acacialaan.

In plaats van namen heeft de gemeente nu paaltjes in verschillende kleuren geplaatst die de wandelaar helpen niet te verdwalen. Op zich blijft het knap van onze voorouders dat ze de paden zo aanlegden dat men überhaupt kan verdwalen in de Scheveningse Bosjes! Daardoor lijken ze veel groter dan ze zijn. Het lijkt ons aardig dit historische padenpatroon ook in de toekomst intact te laten.

Het wachten is nu op de naamgeving van de fiets- en wandelpaden van de Bosjes aan de zeezijde. Met genoeg zal de wijkvereniging de Gemeente adviseren. Zo heette het fietspad van de Hogeweg naar de Teldersweg voor de oorlog Dwarsweg. Men zou ook kunnen denken aan het Helene Kröller-Müllerpad. Helene Kröller-Müller woonde immers in Huis ten Vijver, Dwarsweg 3. Daar begon zij ooit aan haar beroemde schilderijenverzameling!

Anneke Landheer-Roelants

Fietspadenkaart, gemeente Den Haag

Kaart 1895

Wandelaars op het Hooge Paadje

Kaart Hotel des Galeries

Liever goed sterven...

Wij werden geattendeerd op een boekje van de hand van onze wijkgenoot Maurice Eykman. Het heet: "Liever goed sterven... dit verhaal moet verteld worden".

Maurice studeerde organisatiesociologie en massacommunicatie. Vanuit die achtergrond startte zij haar eigen bedrijf Moving Mirrors, waar zij werkt als tekstschrijver, filmmaker en communicatieadviseur. Als geen ander is zij geïnteresseerd in interacties tussen mensen. In haar werk gaat het vaak om interacties tussen ondernemingen of overheden enerzijds en het publiek, de pers, anderzijds. Toen zij hoorde van een bijzonder levenseinde van de vader van een goede vriendin, schreef en publiceerde zij dit boekje. Een ontroerend verhaal, waarin de betrokkene, zijn familie, een arts en een dominee samen de weg aflegden naar een zelfgekozen dood.

De hoofdpersoon, Bob, was een keurig verzorgde en intelligente man, die wist dat hij begon te dementeren. Zijn ouders waren destijds beiden dement geworden en op een voor hem aangrijpende wijze aan hun eind gekomen. Zo wilde hij het per se niet. Probleem was alleen: euthanasie zou geen optie zijn. Hij zou wel een euthanasieverklaring kunnen afgeven aan een arts, maar die zou daar niets mee kunnen doen tegen de tijd dat Bob echt dement was. Immers, zou de eerder afgegeven verklaring te zijner

tijd nog wel echt zijn wens zijn? In juridisch jargon: zou hij dan nog wilsbekwaam zijn? Bob besloot dat punt niet af te wachten en te gaan voor een zorgvuldige zelfdoding op een tijdstip dat hij aan de hand van een aantal criteria vooraf bepaalde. Bepaalde grenzen wilde hij niet overschrijden, zoals zijn kinderen niet meer herkennen, agressief worden, incontinent zijn.

Met zijn vrouw, dochter, een arts en een dominee voerde Bob regelmatig gesprekken, een soort signaalfunctieoverleg over de actuele situatie. Zijn dochter was de spil en een baken van de familie. De arts was raadgever en hielp bij het besluitvormingsproces vanuit de essentie van zijn rol lijden te voorkomen. De dominee begeleidde de familie op het emotionele vlak. Het was voor de familie niet gemakkelijk de wens van Bob te aanvaarden en hem te laten gaan. De intense gesprekken die met steeds kortere tussenpozen plaatsvonden waren een hulp en steun.

Tijdig voordat de grenzen van Bob waren bereikt, legde hij contact met de stichting De Einder. Die gaf hem bruikbare informatie waarmee hij zelf tot handelen zou kunnen overgaan. En er kwamen medicijnen: anti-brakmiddelen, 60 slaappillen en een opiaat (nog eens 30 pillen), inclusief een handleiding. Bob maakte in overleg de laatste plannen: voor de datum, het verloop van de

Liever goed sterven... van Maurice Eykman is te verkrijgen bij bol.com voor € 11,95 (incl. verzendkosten). ISBN 987-94-021188-10.

dag zelf en de laatste avond vóór de datum met zijn vrouw, alle kinderen, schoonkinderen, kleinkinderen en de dominee.

De datum werd uiteindelijk zelfs vervroegd. Hij was er klaar voor en vastberaden. Het ging zoals gepland - het weloverwogen afscheid van het gezin, het eten van de yoghurt met de pillen, daarna de dood binnen enkele minuten. De regisseur over zijn eigen leven was waardig gestorven.

Er moesten nog formaliteiten worden afgewikkeld. De huisarts werd gewaarschuwd en constateerde de dood. Op zijn beurt moest hij de schouwarts waarschuwen. Die kwam met rechercheurs. Ze waren vriendelijk en beleefd. Actie heeft het openbaar ministerie niet ondernomen.

Jacoba den Drijver-van Rijkevorsel

Interview met Ivona Šestan

Dit artikel kregen wij van Petra Frankfort, Coördinator PR & Communicatie van Welzijn Scheveningen.

Ivona Šestan is sinds november 2014 werkzaam als Ouderenadviseur bij Welzijn Scheveningen. Zij is naast Ouderenadviseur ook coördinator van de dienst Hulp bij Mantelzorg. Ivona, wat is mantelzorg eigenlijk?

'Als je langdurig en onbetaald zorgt voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende persoon uit je omgeving dan ben je een mantelzorger. Een zorgvrager kan bijvoorbeeld je partner, moeder, broer of vriend zijn, maar ook een buurman of kennis. De dienst Hulp bij Mantelzorg is in

het leven geroepen om de mantelzorger te ondersteunen, even te ontzien. Als je voor een ander zorgt, is het vaak zo dat er weinig tijd overblijft om iets voor jezelf te doen.'

De dienst Hulp bij Mantelzorg draait volledig op vrijwilligers en is altijd op zoek naar nieuwe vrijwilligers. Wat kun je als vrijwilliger betekenen?

'Als vrijwilliger kun je door kleine taken over te nemen van de mantelzorger al van onschatbare waarde zijn, zowel voor de mantelzorger als voor de zorgvrager. Je kunt hierbij denken aan een spelletje spelen, een wandeling maken, samen koken of de krant voorlezen. Een Vrijwillige Hulp bij Mantelzorg maakt twee mensen die elkaar dierbaar zijn in één klap blij.'

Is er op dit moment veel vraag naar de dienst Hulp bij Mantelzorg?

'Er is veel vraag naar ondersteuning, juist omdat men in de huidige samenleving gestimuleerd wordt om hulp en/of ondersteuning uit het eigen sociaal netwerk te halen.

Dit zorgt voor een stijging van het aantal mantelzorgers met een bredere zorgtaak. Op dit moment zoek ik bijvoorbeeld een vrijwilliger voor een echtpaar in het stadsdeel; iemand die één keer in de week samen met mevrouw een wandeling wil maken naar de haven om daar lekker samen een visje te eten. In de tussentijd kan meeneer, die inmiddels al ongeveer twee jaar haar mantelzorger is, even zorgeloos iets voor zichzelf doen.'

Hoe kan iemand vrijwilliger worden van jouw dienst?

'Als iemand vrijwilliger wil worden voor de dienst Hulp bij Mantelzorg kan die persoon contact met mij opnemen via telefoonnummer 070 416 20 20 of mailen naar:

ouderenadviseurs@welzijnscheveningen.nl. Natuurlijk kan iemand die vrijwilliger wil worden ook langslipen bij het Vrijwilligerspunt Scheveningen in het Kalhuis op de Badhuisstraat 177 of telefonisch contact opnemen met het Vrijwilligerspunt Scheveningen via telefoonnummer 070 306 99 09.'

Een schetsboekje van Willem Bastiaan Tholen

Portret Willem Bastiaan Tholen

Van een privéverzamelaar kregen wij een uniek schetsboekje te leen van de schilder Willem Bastiaan Tholen. De schilder woonde in de wijk en maakte schetsen van de omgeving. Wie beter dan Anneke Landheer weet meer uit te vinden over zijn achtergrond waardoor zijn schetsen voor ons gaan leven?

Onze wijkgenoot uit de dagen van olim, kunstschilder Willem Bastiaan Tholen (1860-1931) had al een opmerkelijke carrière achter de rug toen hij zich begin 1890 in de Kanaalvilla aan de Haringkade vestigde. De villa was gelegen tegenover de Wittebrug (zie kaart pagina 12).

THOLENS JONGE JAREN

Al vroeg openbaarde zich bij Tholen vaardigheid in tekenen. Reden om als zestienjarige een jaar een tekenopleiding aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten in Amsterdam te volgen. Schilderen leerde hij van Paul Gabriël, bij wie Tholen in 1879 in Brussel in de leer ging. Samen met Gabriël ging hij in 1880 op pad om de activiteiten op veenderijen rond Kampen, waar turf gebaggerd werd, vast te leggen. In later tijd, toen Gabriël op de Kanaalweg woonde, zocht hij meermalen inspiratie in schilderen in de Scheveningse Bosjes.

Weldra boekte Tholen succes met zijn schilderijen. In 1883 werd werk van Tholen geëxposeerd in München, en een jaar later nogmaals, maar nu op drie plaatsen in het buitenland. De waardering bleek niet alleen uit toegekende onderscheidingen, maar ook uit verkoop van werken naar het buitenland. Een veelzijdig schilder, die werkelijk alles kon, van prachtige landschappen en zeegezichten tot treffende portretten.

Wittebrug met op de achtergrond de Kanaalvilla rond 1910

HUWELIJK EN VESTIGING BIJ DE INGANG VAN DE SCHEVENINGSE BOSJES

In 1885 was Tholen regelmatig te gast bij zijn collega Willem Witsen op diens buitenplaats de Ewijkshoeve in Zeist. Daar ontmoette hij niet alleen Willems zusje Cobi, maar ook haar vriendin Coba Muller. Cobi trouwde in 1885 met de weduwnaar Bram Arntzenius, vader van zes kinderen, waaronder een in 1883 geboren drieling. Coba trouwde in 1886 met Tholen, en volgde hem naar Voorburg, waar ze zich vestigden op het vervallen kasteeltje Pax Intransitibus aan de Trekvaart bij de Binckhorst. Na een jaar verhuisden ze naar een pasgebouwd huis in Den Haag aan de Hugo de Grootstraat, dat eigenlijk niet goed beviel.

Vervolgens lukte het om de Kanaalvilla te kopen, die tegenover de Koninginnebrug (nu Wittebrug) aan het Schevenings Kanaal lag. Het adres was Haringkade 99a; in 1899 veranderde het huisnummer in 169 en in 1916 in 173. Wat nog aantrekkelijker was: de villa was gebouwd aan de ingang van de Scheveningse Bosjes, op een ruim terrein (3438 m²), en beschikte over een aantal bijgebouwen als een koetshuis, een stal, een schuur en een tuinmanswoning.

Na een forse verbouwing was de villa geschikt voor twee gezinnen: op de begane grond voor Bram en Cobi Arntzenius met hun zes kinderen, en op de eerste etage Willem en Coba Tholen. Niet alleen ontfermde Coba zich over de kinderen Arntzenius, maar ook Willem Tholen beschouwde de kinderen als pleegkinderen, bouwde hutten met ze, en liet ze gymnastiek oefeningen doen. De kinderen poseerden regelmatig, en de jongste, Paul, werd later zelf ook een verdienstelijk kunstschilder en kunstverzamelaar. Het terrein bij de Kanaalvilla was zó

ruim dat er zelfs een vogelvilla in gebouwd kon worden.

In 1901 liet Tholen een eigen schip bouwen, de Eudia. Het was een wieringerbol, een vissersschip met in het midden een kajuit met twee van elkaar gescheiden ruimten, waarin vier slaapkooien waren, een kooktoestel, een klerenkast, bergplaatsen voor levensmiddelen, schildersbehoeften en zo. Als Tholen thuis was, in de Kanaalvilla, vond de Eudia een ligplaats in een van de spranken van de gemeentekwekerij op Klein Zwitserland, niet ver van zijn huis.

DE LAATSTE TIEN JAREN

Een jaar na het overlijden van Coba in 1918 hertrouwde Tholen met Lita de Ranitz, dochter van de voormalige grootmeester van het Huis van H.M. de Koningin-Moeder. Zij verhuisde van de Riouwstraat 5 naar de Haringkade. Haar grote liefhebberij was het bouwen van het nu vermaarde poppenhuis. Het is waarschijnlijk het enige poppenhuis waar werken van schilders van de Haagse School hangen. Het is nu opgenomen in de collecties van het Haags Historisch Museum en daar te zien.

Enkele maanden nadat Lita verhuisde naar de Haringkade volgde haar moeder. Zij vestigde zich in juli 1919 in het op het terrein van de Kanaalvilla gelegen huis Haringkade 177, waar zij in 1928 overleed.

Na het overlijden van Tholen in 1931 bleef mevrouw Tholen in de Kanaalvilla wonen tot zij op last van de bezetters in 1942 de villa moest verlaten. De Kanaalvilla werd door de Duitsers afgebroken. Na de oorlog werd het terrein van de Kanaalvilla opgenomen in de nieuwe stadsautoweg naar de Wittebrug (Telderstracé) en een gedeelte van de Miniaturstad Madurodam.

Zandafgraving in het Kanaal

Kinderspeelplaats van de Bataaf

Huizen aan de Hogeweg

Zandschip met schuitenjager op het jaagpad

Vogelvilla

EEN SCHETSBOEKJE

Onlangs werd ik attent gemaakt op het bestaan van een schetsboekje van Tholen. Het heeft het formaat van een zakboekje (20 x 12,2 cm), voorzien van een hoesje om een potlood in op te bergen. Tholen zal het zandkleurig boekje meegenomen hebben op zijn vele tochten. Tholen nam enkele van de kinderen Arntzenius mee en nam zijn kans waar te tekenen terwijl zij speelden op de kinderspeelplaats in de Bosjes langs de Kerkhoflaan. Van de kinderspeelplaats is een aantal versies bekend. Een van de schilderijen die zou kunnen zijn gemaakt naar een tekening uit het schetsboekje is opgenomen in de Van Stolkparkkoerier 100.

De blaadjes van het schetsboek bevatten tekeningen van platboomschuiten met zand en een schuitenjager op het jaagpad, in het Kanaal liggende schepen, zandafgravingen langs het Kanaal, de kinderspeelplaats in de Bosjes, het gebouw van de Bataaf, de speelplaats en het terras van de Bataaf, en veel schetsen van bomen. Het boekje lijkt me te dateren rond 1890, misschien zelfs iets eerder.

Tholen schetste trefzeker en levendig, en wist tot op de kleine vierkante centimeters perspectief te brengen. Ik maakte een keuze uit de 39 schetsen, die bij dit artikel getoond worden.

Anneke Landheer-Roelants